

FONS JUNTA DE REALES OBRAS

1. ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

- 1.1 AMG (Arxiu Municipal de Girona)
- 1.2 Fons de la Junta de Reales Obras
- 1.3 1737- 1766 i 1789
- 1.4 Fons
- 1.5 0,5 ml (4 unitats d'instal·lació) en suport paper

2 ÀREA DE CONTEXT

- 2.1 Documentació generada per la Junta de Reales Obras.

2.2 Fou creada per Decret Reial del 7 de juny de 1737. Aquest organisme que pertany a l'Administració borbònica de Felip V a la ciutat de Girona, representa l'autoritat real i respon a l'esperit de control i centralisme polític que s'instaura amb la nova ordenació del Decret de Nova Planta. Les funcions d'aquesta junta són l'execució de les obres de construcció, reparació i reforma de les fortificacions, edificis militars per allotjar la guarnició, magatzems de queviures i de municions, així com la realització de les obres necessàries per a reparar les construccions de defensa de la ciutat dels aiguats del Ter i de l'Onyar (preses i murs de contenció). Integren aquesta Junta el governador de Girona i districte que en serà el president i en cas d'absència el substituirà el tinent del Rei o el militar que tingui el comandament de la ciutat, el comissari real de guerra, l'enginyer militar i dos regidors de l'Ajuntament de Girona escollits pel Rei a proposta del capità general de Catalunya. El secretari i el comptador de la Junta seran els mateixos de l'ajuntament però amb el mandat explícit de portar llibres separats.

Respecte del finançament d'aquesta Junta, la qual no té ingressos propis ni finques ni altres propietats, es mantindrà amb una quantitat que cada any se li consignarà provinent de la recaptació de propis i arbitris de l'ajuntament. D'aquests ingressos es pagaran les gratificacions de tots els membres de la Junta i es cobriran les despeses de les obres. Els pagaments els farà la taula de canvi de la ciutat, prèvia justificació de la despesa per part de la Junta i sense intervenció de l'ajuntament. Mensualment el president presentarà la comptabilitat al Rei, a través del capità general de Catalunya i cada any a la Comptadoria General de Catalunya, respectivament. La capacitat de fiscalització de la Junta en l'administració de les rendes i propis de l'ajuntament és molt important. Les reunions es faran a l'ajuntament i segons determina el reglament de la pròpia Junta, la periodicitat serà de 3 cops per setmana.

El responsable de la direcció i realització de les obres és l'enginyer militar, el qual és un dels membres de la Junta i té competències sobre tots el processos constructius: la contractació de personal, la compra de materials, l'elaboració dels projectes i la direcció de les obres, etc. d'acord amb un projecte general d'obres i de prioritats aprovat pel Rei i per la Junta

El Cos d'Enginyers Militars fou creat per l'administració borbònica i respon als canvis en el cos de coneixements arquitectònics, en l'estructura professional, en l'organització de les obres, en els sistemes de dibuix i de projecció de l'arquitectura, etc. que es produeixen en la societat. Aquests professionals, que controlaran les construccions públiques a partir de la Nova Planta, estan lligats a l'escala de la jerarquia militar i per tant poden ser des de coronel o general enginyer en cap a alferes enginyer delineant o ajudant d'enginyer.

- 2.3 Aquesta documentació estava inclosa en el fons de l'Ajuntament a l'apartat 13.5.3. d'Obres públiques i Urbanisme de la Guia de l'Arxiu (1983).
- 2.4 Es desconeix la data exacta en què es produí la unió de la documentació al fons Ajuntament de Girona.

3 ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

- 3.1 La part més important del fons fa relació a la gestió administrativa de la Junta. En la documentació d'aquest fons hi ha el *Reglament* de la Junta aprovat pel Rei a Aranjuez el 1737 i un suplement d'aquest reglament de l'any 1741, referit sobretot a qüestions de

finançament de la Junta i de les obres. *Quaderns d'actes* dels acords de la Junta, 1738-1766. Informes. 2 registres copiadors de cartes i nombrosa documentació de comptabilitat: *relacions i registres de despeses i d'ingressos, justificants de pagament, relacions de lliuraments i liquidacions*. No hi ha projectes tècnics de construcció o reforma, només hi trobem el projecte de *construcció d'un magatzem de pólvora*. Ara bé, en els registres de comptabilitat hi podem trobar descripcions detallades de les obres de reforma, reconstrucció o reparació realitzades en les fortificacions de Figuerola o del castell de Montjuïc per als allotjaments de la tropa. També és interessant tot el que fa referència a les obres de reparació dels murs de contenció dels rius.

- 3.2 No s'ha aplicat cap actuació d'avaluació i tria documental.
- 3.3 Es tracta d'un fons tancat, sense ingressos addicionals previstos .
- 3.4 La documentació està catalogada i ordenada per sèries i cronològicament. En el catàleg, cada entrada correspon a una unitat documental identificada per un número de registre/ número d'unitat d'instal·lació. El quadre de documentació és el següent: Constitució i organització. Òrgans de govern. Correspondència. Comptabilitat. Certificacions. Obres de construcció i reforma.

4. ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

- 4.1 Documentació d'accés lliure.
- 4.2 Les reproduccions s'hauran de realitzar d'acord amb la normativa de l'Arxiu Municipal de Girona
- 4.3 La llengua utilitzada és el castellà
- 4.4 La documentació presenta un bon estat de conservació
- 4.6 Existeix catàleg informàtic i en paper del fons.

5. ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

- 5.1 Els originals es troben a l'Arxiu Municipal de Girona
- 5.2 No existeixen còpies
- 5.3 A l'Arxiu Municipal de Girona existeixen unitats documentals relacionades en les sèries d'Urbanisme i obres del fons de l'Ajuntament de Girona, pel que fa a obres de reformes de construccions militars i de defenses dels rius. Es desconeix l'existència d'unitats de descripció relacionades en altres arxius.
- 5.4 *Bibliografia:*
Joan MERCADER I RIBA, *Felip V i Catalunya*, Edicions 62, Barcelona, 1968.
Josep Maria MONTANER I MARTORELL, *La modernització de l'utilitatge mental de l'arquitectura a Catalunya (1714- 1859)* , Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1990.

6. ÀREA DE NOTES

- 6.1 No es coneixen la data ni les condicions d'extinció de la Junta. Per la informació de la pròpia documentació podem afirmar que el 1767 encara existia i que el 1789 ja no. Les dates que corresponen a la documentació generada pròpiament per la Junta i que es troben en el fons són de 1737 a 1766. També s'han trobat dues certificacions de 1789 signades pel secretari de l'ajuntament com a tal, les quals fan referència a despeses de la Junta en anys anteriors.